

Ryhovepark (Gent, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2017H220

Augustus 2017

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	6
2.3 Gemotiveerd advies	7
2.4 Conclusie	7
Deel 3: Bibliografie.....	8

FIGURENLIJST (2017H220)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	5
---	---

TABELLENLIJST (2017H220)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Bontinck Architecture and Engineering NV Ottergemsesteenweg Zuid 808-A31 9000 Gent	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Gent
	Deelgemeente	/
	Postcode	9000
	Adres	Frans van Ryhovelaan 9000 Gent
	Toponiem	Ryhovelpark
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 10351 Y _{min} = 195402 X _{max} = 103761 Y _{max} = 195568
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Gent, Afdeling 10, Sectie K, nr's: 219f, 211m ² , 211d ² , 212y ²	

2.2 Synthese

De opdrachtgever plant de aanleg van een aantal wooneenheden op de voormalige terrein van Imprever nv aan de Frans Van Ryhovelaan te Gent. Het terrein is gelegen net ten noorden van de stadsring (R40), tegen deelgemeenten Wondelgem en Mariakerke. De fabriek van New Imprever werd in de jaren '90 gesloopt, sindsdien ligt het terrein braak.

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen in stedelijk gebied, net ten noorden van het Verbindingskanaal, dat de Brugsevaart/Coupure verbindt met de Gentse Voorhaven en zo met het kanaal Gent-Terneuzen. Het kanaal werd gegraven in 1863, in wat toen nog de 'Wondelgemse Meersen' waren. De ondergrond bestaat, volgens de Quartairgeologische kaart, uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen die rusten op een sokkel van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. In principe impliceert dit een relatief oppervlakkige archeologische situatie, waarbij eventueel aanwezige (grondvaste) resten reeds zichtbaar zijn direct onder de bouwvoor. De bodemkaart van Vlaanderen karteert het plangebied als bebouwd. In het kader van een toekomstige ontwikkeling werd een bodemonderzoek uitgevoerd (zie OBBO in bijlage 3), hieruit kan afgeleid worden dat het sediment bestaat uit zand. Echter is ook vastgesteld dat de vroegere activiteiten van het bedrijf de ondergrond aanzienlijk hebben vervuild. Vóór het terrein een nieuwe bestemming kan krijgen dient het gesaneerd te worden.

De cartografische bronnen wijzen erop dat het plangebied tot in de 19e eeuw een ruraal karakter heeft. Pas vanaf het echt doorbreken van de Industriële Revolutie en de explosieve groei van de Gentse textielindustrie wordt het plangebied opgenomen in het stedelijk weefsel. Zo wordt in de 19e eeuw ook het nabijgelegen Jozef Ghuislaininstituut opgericht. Pas in de 20e eeuw krijgt de hele omgeving zijn sterk verstedelijkt uitzicht en krijgt de buurt het toponiem 'Bloemekenswijk'. Vanaf 1948 wordt het plangebied ingenomen door de gebouwen van de firma Impriver nv, waar in hoofdzaak platen in koper, aluminium en rvs bedrukt en geëtsd worden.

Op het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. Gelet het rurale karakter zijn meerdere cartografische indicatoren van laat- en postmiddeleeuwse hoeves met walgracht gekend. Uiteraard zijn verder naar het zuiden menig waarnemingen en vindplaatsen gekend die in verband gebracht kunnen worden met de middeleeuwse stadskern van Gent. Aan de overzijde van de Frans Van Ryhovelaan, ter hoogte van Filature du Rabot, waar heden nieuwe appartementen verrijzen, werd in 2013 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarbij enkele laatmiddeleeuwse resten werden geregistreerd. Waarnemingen in de ruimere omgeving wijzen eveneens hoofdzakelijk op een aanwezigheid in de middeleeuwen.

Hoewel een beduidend archeologisch potentieel afgeleid kan worden ter hoogte van het plangebied, dient afgezien te worden van verder onderzoek in de vorm van proefsleuven. Los van het feit dat de constructie en afbraak van de fabrieksgebouwen reeds een aanzienlijke impact zullen gehad hebben op het bodemarchief, heeft het bodemonderzoek aangetoond dat het terrein zeer sterk vervuild is met trichlooretheen (en in mindere mate andere stoffen). Het is dan ook niet verantwoord, teneinde de fysieke integriteit van het uitvoerend personeel te waarborgen, archeologisch onderzoek op het terrein te laten plaatsvinden. Gelet op het destructieve karakter van de saneringswerken is archeologisch onderzoek nadien weinig zinvol.

2.3 Gemotiveerd advies

Voor de geplande werken aan de Frans Van Ryhovelaan te Gent wordt geen verder archeologisch onderzoek aanbevolen. Hoewel het bureauonderzoek een zeker potentieel heeft aangetoond is een terreinonderzoek niet verantwoord. Vooreerst moet er, gelet de geologische opbouw van het terrein, uitgegaan worden van een reeds (gedeeltelijk) verstoord terrein omwille van de realisatie en afbraak van de fabrieksgebouwen van (New) Impriver nv. Daarnaast heeft de bodemanalyse aangetoond dat het terrein enerzijds licht vervuild is met zware metalen maar in hoofdzaak met trichlooretheen. Trichlooretheen is een kankerverwekkende en mogelijk mutagene stof. De stof is irriterend voor huid en slijmvliesen en kan effecten hebben op de lever, de nieren en het centrale zenuwstelsel, met als symptomen onder meer hoesten, buikkrampen, misselijkheid, braken en bewusteloosheid. Enkele dagen na blootstelling aan hoge doses worden delen van het gelaat en de tong gevoelloos door aantasting van de zenuwen. Langdurig of herhaaldelijk contact met de huid kan de huid overgevoelig maken en een eczeemachtige huidaandoening veroorzaken. Gelet deze gegevens kan geen onderzoek plaatsvinden, dit teneinde de fysieke integriteit van het uitvoerend personeel te waarborgen. Na de sanering van het terrein zal het bodemarchief reeds in te verregaande mate verstoord zijn om enig zinvol onderzoek te doen. Omwille van deze gegevens is verder onderzoek niet mogelijk.

2.4 Conclusie

De initiatiefnemer plant de ontwikkeling van de voormalige fabrieksterreinen van (New) Impriver nv aan de Frans Van Ryhovelaan te Gent. Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat het terrein een zeker archeologisch potentieel herbergt. Bodemanalyse heeft echter aangetoond dat het terrein, in hoofdzaak, vervuild is met TCE (trichlooretheen). Omwille van deze vervuiling is archeologisch terreinonderzoek niet aangewezen.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt